

Herstelplan
Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD)
NHL Hogeschool

Oktober 2014

Inleiding

In juni 2013 is de bachelor opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (CROHO nummer 34616) van NHL Hogeschool door een NQA-panel gevisiteerd volgens het NVAO-kader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling. Het eindoordeel van het panel was onvoldoende, omdat Standaard 16 “Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties” onvoldoende werd bevonden. Het panel adviseerde de NVAO een herstelperiode toe te kennen.

De NVAO heeft NHL Hogeschool bij brief d.d. 17 september 2014 (kenmerk: NVAO/20143177/ND) uitgenodigd een herstelplan in te dienen. De opleiding richt zich in het herstelplan op de met een onvoldoende beoordeelde standaard 16 en de in de brief benoemde punten: het gerealiseerde eindniveau, de onderzoeksvaardigheden van docenten en de gerealiseerde studielast door studenten. De maatregelen die in het kader hiervan zijn genomen en worden uitgevoerd staan in hoofdstuk 1 beschreven.

Maatregelen ten aanzien van de andere benoemde punten (contacturen en kwantiteit personeel) komen ook aan de orde, het zwaartepunt in het onderhavige herstelplan ligt echter op standaard 16. In hoofdstuk 2, punt A tot en met D, worden de maatregelen beschreven die de opleiding neemt en gaat nemen ten aanzien van aanbevelingen behorend bij de standaarden die als goed of voldoende zijn beoordeeld. In het bijzonder gaat het om aanbevelingen en knelpunten uit hoofdstuk 4 van het visitatierapport.

Het panel heeft in het visitatierapport opgemerkt dat “al een grote verbetering te zien is tussen de eindwerken die het panel heeft bestudeerd tijdens de visitatie en de nagezonden nieuwe lichte eindwerken. De opleiding heeft laten zien op de goede weg te zijn en het panel heeft er vertrouwen in dat de opleiding in staat is een adequaat verbeterplan op te leveren. Naar de mening van het panel is daarbij het belangrijkste dat de opleiding de al genomen verbeteringen ten aanzien van het eindniveau doorzet.” (NQA rapport, 2013, pag. 41). De opleiding heeft reeds ingezette ontwikkelingen verder geïmplementeerd en aanvullende maatregelen genomen.

In het onderhavige herstelplan beschrijft de opleiding hoe deze verbeteringen verder zijn geïmplementeerd en welke aanvullende maatregelen in de komende twee jaar (studiejaar 2014-2015 – 2015-2016) worden genomen.

Bijlage 1 bevat een overzicht van de genomen en te nemen maatregelen.

Hoofdstuk 1. Verbetermaatregelen met betrekking tot toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Betreffende de toetsing en de gerealiseerde eindkwalificaties (standaard 16) zijn door het visitatiepanel verschillende knelpunten gesignaleerd. Hieronder wordt puntsgewijs uiteen gezet welke maatregelen door de opleiding genomen zijn. De in het NQA rapport benoemde knelpunten zijn daarbij samengenomen waar dat mogelijk was, met het oogmerk herhalingen in de tekst te voorkomen. De onderverdeling zoals gehanteerd in het visitatierapport zijn aangehouden. Waar nodig, zijn verwijzingen opgenomen.

A. Verbetermaatregelen met betrekking tot *Systeem van toetsing*

1. Het panel vraagt aandacht voor de manier waarop de opleiding het criteriumgericht interview in het laatste portfoliogesprek invult. De 9 competenties zijn te veelomvattend en complex om in één eindgesprek te bespreken, aan te tonen en te beoordelen.

De opleiding heeft besloten om met ingang van studiejaar 2014-2015 geen integraal eindassessment meer af te nemen, daar alle competenties op het gewenste eindniveau door middel van de eindwerken reeds zijn afgetoetst.

De studenten worden individueel beoordeeld op 3 eindwerken:

1. Onderzoekrapportage: competenties 1, 2, 4, 6 en 9
2. Visiestuk: competenties 5, 7 en 8
3. Performance assessment: competentie 3

De competenties worden één maal op het hoogste niveau afgetoetst in één van de eindwerken, zoals in bovenstaande opsomming is aangegeven.

De definiëring van de eindwerken is in lijn gebracht met het vastgestelde NHL brede Referentiekader Eindwerken. Dit referentiekader is een product van het NHL brede project "Eindniveau". Het project is in 2012 gestart en richt zich o.a. op het ontwikkelen van beoordelingskaders, de definiëring van een set van eindwerken en de scholing van docenten op onderzoek. Dit project heeft in 2014 een vervolg gekregen. Een deel van de in dit hoofdstuk genoemde maatregelen zijn binnen dit project gerealiseerd.

Eén van de tussenresultaten gerealiseerd binnen het deelproject van het instituut Zorg en Welzijn, is een analyse van de koppeling tussen de te toetsen competenties en de eindwerken die de MWD-studenten maken. Deze analyse heeft bijgedragen aan het besluit om de afstudeerfase voor studiejaar 2014-2015 opnieuw in te richten, waarmee beoogd wordt de inhoudelijke vertaalslag tussen competenties en eindwerken transparanter en efficiënter te maken.

Studenten zijn van de veranderingen in het vierde jaar op de hoogte gebracht middels het studentenstatuut en handleidingen. Daarnaast wordt met studenten gecommuniceerd via het studentenplatform en de opleidingscommissie.

B. Verbetermaatregelen met betrekking tot de *beoogde eindkwalificaties*

2. Er werd te weinig beoordeeld op criteria en er waren geen duidelijke indicatoren.

Deze opmerking van het panel betrof de werken die geduid kunnen worden als "oude stijl" (deze beoordelingssystematiek werd tot en met studiejaar 2011-2012 gehanteerd) en het panel geeft aan dat de opleiding dit knelpunt reeds gesignaleerd had.

In studiejaar 2012-2013 en 2013-2014 is door de opleiding gewerkt met een nieuw beoordelingskader voor eindwerken en studenten hebben een gedetailleerde schrijfwijzer ontvangen, passend bij dit nieuwe beoordelingskader. In het beoordelingskader, dat zowel aan docenten als studenten beschikbaar is gesteld, zijn de aangescherpte indicatoren opgenomen die bij de af te toetsen competenties behoren.

In studiejaar 2013-2014 is een vernieuwde kadernotitie (Praktijkgericht onderzoek in de bacheloropleidingen Instituut Zorg en Welzijn) geschreven, waarin de visie op de rol van onderzoeksvaardigheden in de curricula van de verschillende opleidingen is beschreven. Vanuit deze kaders is per opleiding per leerjaar een set van indicatoren opgesteld om de inhoud en niveau van de onderzoeksvaardigheden verder te concretiseren. Deze indicatoren bieden handvatten om de onderzoekslernlijn te expliciteren en waar nodig te verzwaren en zullen worden doorontwikkeld. Dit heeft in het studiejaar 2013-2014 reeds geleid tot enkele verbeteringen in het curriculum MWD.

Voor studenten die in studiejaar 2014-2015 ingestroomd zijn in het vierde jaar, worden nieuwe beoordelingsformulieren gebruikt behorend bij de onder paragraaf A genoemde vastgestelde 3 eindwerken en bijbehorende competenties.

Alle beoordelingen van eindwerken vinden plaats middels het zogenaamde vier ogen principe. De beoordeling van het eindwerk onderzoeksrapportage kent twee momenten: een summatieve beoordeling van het onderzoeksontwerp en een beoordeling van het onderzoeksrapport. Uitgangspunt hierbij is dat de individuele beoordeling van de student op het behalen van alle eindkwalificaties is geborgd, zoals beschreven onder punt 3. De handleidingen en beoordelingsformulieren dragen bij aan een dergelijke transparante individuele beoordeling.

3. Bij groepswork is onvoldoende borging dat de individuele student aan alle eindkwalificaties heeft voldaan.

De procedures zijn voor studiejaar 2014-2015 bijgesteld en aangescherpt: de inhoudelijke onderdelen van een eindwerk worden door een student individueel uitgewerkt. Hiermee wordt door de opleiding gestuurd op het schrijven van individuele onderzoeksrapportages, waarin de toepasbaarheid voor het werkveld een belangrijke rol speelt. Deze werkwijze leidt tot eindwerken waarin de individuele bijdragen duidelijk te onderscheiden zijn. Identiek ingevulde beoordelingsformulieren zijn hierdoor ook niet meer mogelijk.

Het praktijkonderzoek kan door studenten in gezamenlijkheid worden uitgevoerd. Deze mogelijkheid biedt studenten de kans om ervaring op te doen met professioneel samenwerken: werkend aan een project op niveau van beginnend beroepsbeoefenaar. Daarnaast biedt het de opleiding mogelijkheden tot een goed begeleidingstraject: de begeleidend docent hoeft zich op minder verschillende praktijkcontexten te oriënteren en hoeft van minder trajecten de voortgang te bewaken. Voor de student levert dit meer begeleidingstijd op. Uitdrukkelijk geldt dit voor de begeleiding, niet voor de beoordeling.

Voor studenten zijn eenduidige richtlijnen opgesteld aangaande groepswork, waaruit blijkt welke onderdelen gezamenlijk en welke individueel worden uitgewerkt.

In de nieuwe beoordelingsprocedure leggen studenten verantwoording af over hun individuele bijdrage aan het eindwerk en reflecteren op de wijze van samenwerking. Waar het de onderzoeksrapportage betreft, zijn door de opleiding procedures opgesteld ten behoeve van een transparante beoordeling. De richtlijnen en beoordelingsprocedure borgen dat de student het individueel behalen van de competenties aantoont.

In studiejaar 2013-2014 is gestart met deze werkwijze.

Naast het vastleggen van nieuwe kaders, het opstellen van nieuwe beoordelingsformulieren en een schrijfwijzer, is door de opleiding aandacht besteed aan het borgen van de uitvoering van de beoordeling (zie ook onderstaand punt).

4. Over het algemeen beoordelen docenten de minorproducten te hoog. Beoordelingen zijn niet altijd correct, feedback en formulieren ontbreken (niet of half ingevulde beoordelingsformulieren).

Vanuit het deelproject “Eindniveau” van het instituut Zorg en Welzijn is, in nauwe samenwerking met de lectoraten, een interne scholing “De docent als onderzoeksbegeleider” ontwikkeld (deze wordt in 2014 met enkele wijzigingen NHL breed uitgerold). Tijdens studiejaar 2013-2014 hebben bijna alle docenten van de afdeling Welzijnsopleidingen -die betrokken zijn bij het beoordelen en begeleiden van afstudeerwerken- deze cursus gevolgd. Belangrijk onderdeel van de cursus vormt het kalibreren, door middel van intervisiebijeenkomsten. Deze bijeenkomsten hebben in studiejaar 2014-2015 een vervolg gekregen en worden verder ingebed in de procedure ten behoeve van beoordeling van eindwerken. De opleiding MWD investeert hiermee in het docententeam, met als doel docenten te faciliteren in het begeleiden en beoordelen met de vigerende kaders.

Ook wordt aan kalibratie gewerkt met partijen buiten het docententeam: de examencommissie en de afdeling Finance & Control van de NHL hogeschool voeren audits op van eindwerken uit. De resultaten worden naar de opleiding teruggekoppeld. Tenslotte heeft in het kader van kalibratie in studiejaar 2012-2013 een uitwisseling van eindwerken met een collega-hogeschool plaatsgevonden. Ook hieraan wordt een vervolg gegeven.

Zoals aangegeven zijn de beoordelingskaders en -procedures bijgesteld en aangescherpt. Waar gewenst ontvangen docenten ondersteuning en/of advies van één van de NHL onderwijsconsultants. Met betrekking tot de borging van de uitvoering van de beoordelingen zijn ook verschillende maatregelen genomen, die hieronder worden beschreven. Een aantal maatregelen hebben betrekking op de overgangsfase naar een vernieuwde afstudeerfase. Andere maatregelen worden van kracht met de vernieuwde afstudeerfase (m.i.v. studiejaar 2014-2015).

Overgangsfase

Vanaf februari 2014 was ten behoeve van de overgang naar een vernieuwde afstudeerfase een monitorcommissie ingesteld. Deze commissie –bestaande uit mastergeschoolde docenten en associate lector van het instituut- heeft in opdracht van de examencommissie gekeken naar de beoordelingen van eindwerken die uitkwamen op een cijfer tussen de 5.5 en de 6.45, met als doel kritisch te kijken hoe het cijfer tot stand was gekomen en of het eindwerk voldoende was of niet. Het betrof beoordelingen die nog niet gecommuniceerd waren naar de studenten.

De beoordeling en de feedback van de beoordelaar werden samen met de betrokken beoordelaar besproken. Er werd o.a. gekeken naar de consistentie tussen feedback en beoordeling en naar de volledigheid. Waar nodig werd de feedback en/of de beoordeling aangepast.

Om de kwaliteit van de onderzoeksopzet te borgen en op een hoger niveau te brengen heeft de examencommissie in maart 2014 een commissie Plan van Aanpak ingesteld. Het plan van aanpak dat een student schrijft voorafgaand aan het praktijkonderzoek vormt de basis voor het onderzoeksproces en -resultaten, en is in de ogen van de opleiding een belangrijk middel tot een succesvol afstudeertraject.

De plannen van aanpak werden, voorzien van een negatief of positief advies en feedback van de betreffende beoordelende docent, in de commissie Plan van Aanpak besproken. Hiermee werd beoogd dat studenten aan de slag konden met een inhoudelijk relevante en uitvoerbare onderzoeksopzet.

Beide commissies zijn met ingang van studiejaar 2014-2015 opgeheven.

Naast deze maatregelen is een project Archivering ingericht, waar de ontwikkeling van nieuwe procedures onderdeel van is. Een werkbaar proces voor docenten draagt bij aan correct ingevulde beoordelingsformulieren. Daarnaast vindt in het archiveringsproces nog een check op volledigheid van de dossiers plaats.

Vanaf studiejaar 2014-2015

De inhoudelijke herinrichting van de afstudeerfase is gepaard gegaan met een adequate personele inzet.

Omdat het afstuderen vanaf studiejaar 2014-2015 met drie eindwerken wordt getoetst, met elk een eigen inhoudelijke focus, ontstaat er meer ruimte om docenten passend(er) in te zetten. Sommige docenten binnen het team houden zich gericht bezig met het praktijkonderzoek, andere docenten met de andere twee eindwerken (i.e. visiestuk, performance assessment). Er wordt rekening gehouden met de deskundigheid en interesses binnen het team. De toedeling van specifieke docenten aan kleinere, gespecialiseerde teams leidt tot borging en verdere verhoging van de kwaliteit van het begeleiden en beoordelen (waaronder het omgaan met procedures en formulieren).

De taken die de monitorcommissie en commissie Plan van Aanpak vervulden zijn nu onderdeel van het reguliere systeem van toetsing en beoordeling en belegd bij het docententeam jaar 4. Waar het de onderzoeksopzet betreft wordt in plaats van een advies een “go/no go” gegeven. Het project Archivering is voortgezet.

5. De hoeveelheid materiaal die beoordeeld dient te worden in een minor is dusdanig groot, dat het onwaarschijnlijk is dat een docent alles in zijn totaliteit kan beoordelen.

In studiejaar 2012-2013 en 2013-2014 was de minor nog onderdeel van het afstuderen. Het afstuderen vindt vanaf studiejaar 2014-2015 niet meer plaats binnen een minor. Met de herinrichting van de afstudeerfase en vaststelling (definiëring) van de drie eindwerken is de hoeveelheid te beoordelen materiaal teruggebracht, zodat de verantwoording geborgd is en de docent alles in zijn totaliteit kan beoordelen (zie ook punt 1).

6. Omdat studenten soms beginnen met een ongeschikte onderzoeksvraag, die niet te beantwoorden valt, valt het resultaat ook tegen.

Zoals onder punt 4. genoemd, was voor de duur van de overgang naar een nieuwe afstudeerfase een commissie “Plan van aanpak” ingesteld, die screende op de kwaliteit van de onderzoeksvraag en de relevantie voor het beroep. Deze commissie bestond uit masteropgeleide docenten die de onderzoekscholing hebben gevolgd.

In de heringerichte afstudeerfase worden de taken van de commissie geborgd middels het docententeam dat zich bezighoudt met jaar 4, bestaande uit docenten op masterniveau, die deelgenomen hebben aan de interne cursus “De docent als onderzoeksbegeleider” op het terrein van begeleiden en doen van toegepast onderzoek (zie ook punt 4).

Deze docenten nemen deel aan intervisiebijeenkomsten (maandelijks, vastgelegd in jaarrooster) ten behoeve van kalibratie, maar ook methodologische en inhoudelijke aspecten van afstudeeropdrachten komen aan de orde. Het formuleren van een adequate onderzoeksvraag ziet de opleiding als een belangrijke stap, waaraan minimaal twee intervisiebijeenkomsten gewijd zullen zijn. De lectoraten zijn hier nauw bij betrokken.

De intentie is om in studiejaar 2015-2016 het inleveren van een onderzoeksvoorstel in het tweede semester naar voren te halen: de student begint met een oriëntatie op de onderzoeksopzet in periode 2. Periode 3 en 4 staan geheel in het teken van het praktijkonderzoek. De student heeft daarmee een langere periode voor het uitwerken en formuleren van een onderzoeksvraag en de docenten de mogelijkheid feedback te geven, wat de kwaliteit van het gehele onderzoek ten goede komt.

De studenten krijgen meer begeleiding dan voorheen, zodat o.a. de onderzoeksopzet scherper wordt. Naast de reguliere begeleiding is met ingang van studiejaar 2012-2013 ook de module “onderzoek in jaar 4” in het onderwijsprogramma opgenomen (bestaande uit colleges en consultmomenten). Met ingang van studiejaar 2014-2015 wordt door de opleiding meer individuele begeleiding en begeleiding in duo’s aangeboden. Het flankerend onderwijs zal bestaan uit groepsbegeleiding (14 bijeenkomsten in groepen van 12 studenten), begeleiding in tweetallen (10 uren), module Onderzoek (bestaande uit 7 hoorcolleges en 7 plenaire consultmomenten) en 7 trainingsbijeenkomsten met acteurs. Daarnaast loopt een module van 7 bijeenkomsten ten behoeve van het eindwerkvisiestuk (beroepscode, ethiek, belangrijke ontwikkelingen die het MWD terrein raken).

7. De keuze voor onderzoeksmethodiek wordt niet altijd onderbouwd.

Zowel in de schrijfwijzer (zie ook punt 2.) als in de colleges wordt uitdrukkelijk aandacht besteed aan de wijze waarop methodologische keuzes moeten worden verantwoord. In het beoordelingsformulier en de schrijfwijzer die in studiejaar 2013-2014 zijn gebruikt is dit aspect aangescherpt. Door middel van interne scholing hebben docenten handvatten aangereikt gekregen om gericht c.q. inhoudelijker te begeleiden bij de methodologische keuzes van het onderzoek. Vanaf studiejaar 2014-2015 is dit ook een onderwerp dat aan bod komt in het flankerend onderwijs dat aan studenten aangeboden wordt. Onder bovenstaand punt, betreffende de geschiktheid van de onderzoeksvraag, is ook aangegeven dat in de intervisie bijeenkomsten van docenten aandacht besteed wordt aan inhoudelijke en methodologische aspecten van de afstudeeronderzoeken.

8. Verschillende werkstukken zijn zwak op het gebied van taal. Studenten hebben te weinig geleerd zakelijk te schrijven. Er wordt weinig gebruik gemaakt van (wetenschappelijke) literatuur en bronnen. De kwaliteit van de bronnen en de bronverwijzing is laag.

Taalbeheersing

De Nederlandse en Engelse taalbeheersing van eerstejaars studenten blijkt niet altijd op het veronderstelde niveau. Met ingang van studiejaar 2014-2015 worden in het eerste studiejaar diagnostische taaltoetsen Nederlands en Engels afgenomen. Indien daaruit een deficiëntie blijkt, volgt de student bijscholing. Ouderejaars studenten die onvoldoende taalbeheersing tonen in hun schriftelijk werk zullen door docenten nadrukkelijk gewezen worden op de mogelijkheid tot bijscholing. Gedurende de komende twee studiejaren zal op de beoordelingsformulieren van 2e en 3e jaars P-taken ruimte opgenomen zijn voor feedback op dit aspect, zodat ook deze groep studenten systematisch gewezen wordt op een eventuele onvoldoende taalbeheersing.

Literatuurverwerking

Met ingang van studiejaar 2013-2014 is de mediatheektraining aan het begin van het eerste studiejaar een verplicht onderdeel van het programma geworden. In deze training wordt uitgebreid aandacht besteed aan het zoeken en gebruiken van kwaliteitsbronnen. Tevens is dit studiejaar voor het eerst een 4e jaars mediatheektraining aangeboden die ondersteuning biedt bij het zoeken naar (internationale) wetenschappelijke literatuur. De boekenlijst laat m.i.v. studiejaar 2013-2014 een opbouw in het gebruik van Engelstalige literatuur zien.

In de schrijfwijzer en het nieuwe beoordelingskader zijn scherpere criteria over brongebruik opgenomen.

Voor bronverwijzingen wordt het APA-systeem gehanteerd, waarbij gebruik wordt gemaakt van het NHL-brede document “Bronvermelding volgens APA richtlijnen (6^e editie), beknopte handleiding”, dat door de mediatheek regelmatig geactualiseerd wordt. Studenten worden in het toepassen hiervan getraind in periode 4 van het eerste studiejaar. Ook zijn docenten die betrokken zijn bij begeleiding en beoordeling geschoold in bronnenonderzoek en het gebruik van APA richtlijnen.

9. *Er is weinig reflectie op de onderzoeken door de studenten zelf, en tevens te weinig feedback van docenten.*

In de interne scholing en intervisie van docenten op het doen en begeleiden van onderzoek wordt aandacht besteed aan de wijze van het geven van feedback.

De verslaglegging van het leerproces door de student met de nieuwe afstudeerfase heeft een andere invulling gekregen. Er wordt daarbij gebruik gemaakt van feedback van docenten en medestudenten. Tijdens de afstudeerfase wordt in het flankerend onderwijs expliciet aandacht besteed aan de reflectie van de student zelf, zoals het geven van feedback en kritische zelfreflectie op de te maken keuzes in het onderzoeksproces. Ook komt dit aan de orde in eindwerk 2: het visiestuk. Het reflecteren op methodologische keuzes en de uitvoering van het onderzoek vormt in het afstuderen vanaf studiejaar 2014-2015 een belangrijker onderdeel, dat ook wordt meegenomen in de beoordeling.

C. Verbetermaatregelen met betrekking tot *Uitbreiding steekproef*

10. *De beoordelingsformulieren van het plan van aanpak zijn vaak slecht of niet ingevuld.*

Zie onder punt 4 en 6, waar een toelichting gegeven wordt op de vernieuwde inrichting van de beoordeling.

11. *De individuele beoordelingsformulieren bleken bij verschillende studenten op identieke wijze ingevuld. Tussen de individuele leerverslagen, waarin studenten hun competenties moeten verantwoorden, bleken grote verschillen te zijn.*

Met de vernieuwde samenwerkings- en beoordelingsprocedures, zoals beschreven onder het kopje “Realisatie van de beoogde eindkwalificaties”, borgt de opleiding een transparante en individuele beoordeling van studenten die in groepsverband hebben gewerkt aan een onderzoek. Studenten werken in deze nieuwe procedure individueel de belangrijkste inhoudelijke onderdelen van het rapport uit. Dit leidt tot uniek beoordeelbare onderzoeksrapportages, waardoor het niet meer mogelijk is beoordelingsformulieren op identieke wijze in te vullen.

De leerverslagen vervulden een functie in de begeleiding van de studenten naar het integraal eindassessment. Dit integraal eindassessment is met ingang van studiejaar 2014-2015 afgeschaft (geldt alleen nog voor de lichte studenten die in studiejaar 2013-2014 het vierde jaar ingingen). Verslaglegging van het (leer)proces blijft wel onderdeel van het praktijkonderzoek.

12. *Het panel merkt daarbij op dat, waar bij de eerste lichte eindwerken die bestudeerd is de kanttekeningen met name lagen op het eindniveau, de kanttekeningen die er zijn bij de tweede lichte met name betrekking hebben op de borging.*

Sinds de visitatie is aandacht geschonken aan het borgen van het eindniveau. Er zijn verschillende maatregelen genomen. Docenten worden geschoold in het doen en begeleiden van toegepast onderzoek (interne scholing NHL) en er wordt aandacht besteed aan kalibratie door middel van intervisiebijeenkomsten. Met ingang van studiejaar 2014-2015 wordt het onderzoekstraject in de afstudeerfase uitsluitend begeleid door docenten die mastergeschoold zijn en scholing hebben gevolgd in de begeleiding van studenten in de afstudeerfase.

Verschiedende maatregelen zorgen ervoor dat beoordelingsformulieren volledig worden ingevuld, zoals het bespreken in intervisiebijeenkomsten (leidend tot meer duidelijkheid over criteria en elkaar kunnen aanspreken op het volledig invullen), de sturing op een transparantere beoordeling van individuele studenten en de herinrichting van het archiveringsproces (waar nog een check plaatsvindt op volledigheid).

Hoofdstuk 2. Verbetermaatregelen met betrekking tot overige aanbevelingen

A. Verbetermaatregelen met betrekking tot *inhoud van het programma*

13. De opleiding kan een hoger abstractieniveau vragen van studenten in het laatste jaar van de opleiding, waarbij meer aandacht is voor analyse, reflectie op maatschappelijke ontwikkelingen en het vakgebied en visievorming als beginnend beroepsbeoefenaar.

Een aantal minorverslagen laat te weinig analytisch en conceptueel denken zien.

Abstractieniveau en visievorming

De opleiding streeft naar een toenemend abstractieniveau in het denken van studenten en een opbouw in visieontwikkeling. Daarvoor is een doorgaande lijn in onderwijsaanbod en toetsing aangebracht. Deze lijn is met ingang van studiejaar 2013-2014 versterkt door nieuwe onderwijsonderdelen in het curriculum op te nemen, zoals Reflectiemodellen (jaar 1), Omgaan met diversiteit (jaar 2) en keuzevak Filosofie (jaar 3).

De toetsvormen zijn aangepast om visievorming en reflectie op het beroep MWD en de beroepspraktijk verder te stimuleren. Vanaf jaar 3 wordt in toenemende mate gewerkt met toetsvormen zoals essays, waarbij minder reproductieve kennis gevraagd wordt en meer inzicht, toepassing en visievorming.

Met ingang van studiejaar 2014-2015 wordt binnen het afstudeerprogramma MWD ruimschoots aandacht besteed aan de maatschappelijke dimensie van het beroep en ontwikkelingen die daarin plaatsvinden. De verwerking daarvan door studenten wordt getoetst in het eindwerk 2, het visiestuk.

Actualiteit en relevantie voor de beroepspraktijk

Het leerplan wordt voortdurend aangepast met betrekking tot actuele thema's binnen het maatschappelijk werk. Het profiel van de instelling speelt hierbij ook een belangrijke rol. Eén van de expertisegebieden uit het Strategisch Plan 2011-2015 is Healthy Ageing. De verbinding met de praktijk en de lectoraten wordt versterkt.

Met ingang van studiejaar 2013-2014 is schuldhulpverlening opgenomen in jaar 2. Met ingang van studiejaar 2014-2015 wordt het 3e jaars college Economie gewijzigd in Economie & schuldhulpverlening. Online hulpverlening is reeds opgenomen in het leerplan en wordt verder uitgebouwd met een afstudeerrichting eHealth/eSocial Work, die met ingang van studiejaar 2014-2015 van start gaat, aansluitend bij de al bestaande minor eHealth/eSocial Work. Ook aan de thema's 'ouderen' en gezinsbehandeling wordt aandacht besteed.

In de WMO werkplaats waar NHL Hogeschool trekker van is, wordt op dit moment aan actuele maatschappelijke ontwikkelingen gewerkt die nauw aansluiten bij de expertise van de lectoraten. Aan de activiteiten binnen de WMO werkplaats leveren zowel studenten (uitvoeren opdrachten) als docenten (begeleiding studenten) een bijdrage, waarmee de verbinding met de praktijk en actuele ontwikkelingen gestalte krijgt. De deelname van docenten en studenten aan de WMO werkplaats wordt actief gestimuleerd door het management van de opleiding en de projectleiding van de WMO werkplaats.

B. Verbetermaatregelen met betrekking tot *Studeerbaarheid*

14. De opleiding kan de studeerbaarheid verbeteren door de mate waarin een beroep wordt gedaan op de eigen verantwoordelijkheid van studenten beter op te bouwen gedurende de studie jaren.

Daarnaast zou een verhoging van het aantal contacturen en de studielast de studeerbaarheid ten goede komen.

Een HBO-geschoolde werknemer kenmerkt zich door een grote mate van zelfstandigheid in de werksituatie. Om die reden maakt deze attitude, zoals ook verwoord in de Dublin descriptor Learning skills, deel uit van het didactisch concept van de opleiding. Aan de voorkant van de opleiding is het studieloopbaanbegeleidingstraject met ingang van studiejaar 2012-2013 gewijzigd. De docent heeft meer de rol van resultaatgericht mentor gekregen, de verkleinde groepsomvang maakt dat studenten beter op het ontwikkelen van, onder meer, zelfstandigheid gecoacht worden. Vanaf studiejaar 2013-2014 is de nadruk in de studieloopbaanbegeleiding meer komen te liggen op de studievoortgang. Onderwerpen als zelfstandig eigen competentieontwikkeling kunnen vormgeven en verantwoordelijkheid kunnen nemen voor eigen studievoortgang komen in het eerste jaar prominenter aan de orde.

Zelfstandigheid wordt in de eerste twee studie jaren ondersteund, besproken en geoefend. In jaar 3 en 4 ligt de nadruk in de ontwikkeling van zelfstandigheid van de student op het doen van praktijkgericht onderzoek en het als professional functioneren in de praktijk (stage), waarbij de student begeleid wordt vanuit de werkplek (praktijkbegeleider) en de school (stagedocent). Voor studenten die problemen met studeren en het behalen van gestelde doelen ondervinden, biedt het Learning Centre de cursus "Realiseer je studiedoelen" aan. Doelgroep zijn eerste- en tweedejaars studenten die aan de norm voor het Bindend Studie Advies willen voldoen en daarbij ondersteuning zoeken. Via de decaan kunnen zij terecht bij het Learning Centre. Met ingang van studiejaar 2014-2015 zijn alle SLB docenten van het eerste jaar geïnformeerd over de mogelijkheden die het Learning Centre biedt en de procedure die gevolgd dient te worden om hier gebruik van te kunnen maken.

Contacturen

De opleiding sluit aan bij het NHL brede project Onderwijseconomie en Studiesucces. Het aantal contacturen in het eerste jaar is omhoog gebracht. In het kader van het project Onderwijseconomie is de opleiding aan het inventariseren waar zich versnippering van taken en onderwijseenheden voordoet. Zo is het aantal eindwerken teruggebracht, bestaande toetsen (kennistoetsen en competentietoetsen) zijn samengevoegd en het integraal eindassessment is afgeschaft.

C. Verbetermaatregelen met betrekking tot *Kwantiteit van het personeel*

15. Het personeel ervaart werkdruk en de docent-studentratio is aan de hoge kant. In combinatie met een verhoging van de studielast en het aantal contacturen, iets wat het panel wenselijk acht, beveelt het de opleiding aan om meer mensen aan te nemen.

De opleiding neemt niet meer mensen aan, maar zet een aantal maatregelen in die een werkdrukverlagend effect hebben, o.a. ten aanzien van toetsing en de herinrichting van jaar 4. De sturing van de afdeling waar de opleiding MWD onder viel is anders ingericht: per september 2014 wordt gewerkt in teams. Eén van deze teams bestaat uit de medewerkers van de opleidingen MWD en CMV. Het andere team wordt gevormd door de medewerkers betrokken bij de opleiding Pedagogiek. De toedeling van docenten aan een team op basis van expertise en interesse zal naar verwachting een verbetering in de werkdruk met zich mee meebrengen en bijdragen aan de beleving van "identiteit" bij docenten.

De opleiding neemt actief deel aan het NHL brede project Studiesucces en zet met daarvoor beschikbaar gemaakte middelen in op het afstuderen van langstudeerders. De opleiding verwacht dat met het afstuderen van deze groep uren vrijvallen van docenten die actief waren in de begeleiding van deze groep. De docent-student ratio zal dan wat lager worden.

De masterscholing van docenten drukte de afgelopen jaren zwaar op het team. Nu er minder docenten een masteropleiding volgen, is het team weer op sterkte.

Daarnaast zijn extra middelen toegekend ten behoeve van het terugdringen van de werkdruk. Tenslotte is de opleiding bezig met het optimaliseren van de werkprocessen, waaronder de archivering. Hiervoor wordt een stafmedewerker aangetrokken.

De opleiding verwacht dat het verbeteren van de studeerbaarheid en het verhogen van het aantal contacturen met dezelfde omvang van personeel mogelijk is, door het uitvoeren van bovengenoemde maatregelen.

D. Verbetermaatregelen met betrekking tot *Materiële voorzieningen*

16. Het panel beveelt de opleiding aan om binnen afzienbare tijd een oplossing te vinden voor de toetsing die plaatsvindt in een kerk; het panel vindt dit geen adequate toetslocatie. Studenten en alumni met wie het panel heeft gesproken, signaleren dat er niet genoeg computers zijn in de studielandschappen.

De onwenselijkheid van het gebruik van de kerk als toetslocatie is onder de aandacht van het Service Overleg (NHL breed overleg waarin facilitaire zaken en roostering en planning aan de orde komen). Er wordt binnen de eigen voorzieningen gezocht naar een oplossing, waarbij grote groepen studenten verdeeld over meerdere ruimten dezelfde toets op hetzelfde moment kunnen maken. Daarnaast is het gebrek aan computers in het Service Overleg aan de orde geweest.